

คู่มือโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (16) ด้านเศรษฐกิจฐานราก

2. หลักการและเหตุผล

ปัญหาที่ดินทำกินเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรจำนวนมาก โดยเกษตรกรจำนวนหนึ่งไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินแต่ไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดความยากจนและการอพยพแรงงาน การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล เป็นการดำเนินงานภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด ภายใต้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ มีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดในรูปแบบชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนผู้ที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนหรือที่อยู่อาศัย พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานร่วมบูรณาการในการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โดยจะได้รับพื้นที่เป้าหมายจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การดำเนินงานที่ผ่านมา มีการส่งเสริมเกษตรกรในระยะสั้น รวมทั้งส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรยังไม่เป็นรูปธรรม และการวัดผลด้านรายได้ของเกษตรกรยังไม่เพิ่มขึ้นเท่าที่ควร รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทำให้ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์พื้นที่ สินค้า คน ที่มาจากปัญหา ความต้องการ และสภาพภูมิสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเกษตรกรนำความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่มาปรับใช้ในพื้นที่ที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน ตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินทำกินสามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ โครงการนี้จึงมีเป้าหมายในการสนับสนุนการพัฒนาอาชีพเกษตรกร ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างความมั่นคง และแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินอย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

3.1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เกษตรกรที่ไม่มีหรือมีที่ดินทำกินไม่เพียงพอที่ได้รับสิทธิการทำกินและการเข้าอยู่อาศัยในที่ดินของรัฐสามารถการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ และสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน

3.2 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินและการทำเกษตรสมัยใหม่

3.3 ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรในพื้นที่

4. เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 207 ราย

5. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ที่ได้มีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (ราย)	หมายเหตุ
1	ป่าโคกหินลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม	43	
2	ป่าผักกูดและป่าโป่งแดง อำเภอนาหว้า	12	
3	ป่าหนองคูและป่านาตุน อำเภอนาตุน	44	
4	ป่าโคกทำเลหนองแดง อำเภอนาเชือก	108	
	รวม	207	

6. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

6.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 1 วัน รวมระยะเวลา 2 วัน โดยดำเนินการ ดังนี้ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นแหล่งอาหาร สำหรับบริโภคในครัวเรือน และลดรายจ่ายให้แก่เกษตรกร

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
1.	ป่าโคกหินลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม	43	ราย	10,750	อำเภอ
2.	ป่าผักกูดและป่าโป่งแดง อำเภอนาหว้า	12	ราย	3,000	อำเภอ
3.	ป่าหนองคูและป่านาตุน อำเภอนาตุน	44	ราย	11,000	อำเภอ
4.	ป่าโคกทำเลหนองแดง อำเภอนาเชือก	108	ราย	27,000	อำเภอ
	รวม	207	ราย	51,750	

1) กรมส่งเสริมการเกษตร (ส่วนกลาง) แจ้งสำนักงานเกษตรจังหวัดให้คัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายบูรณาการที่ได้รับจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดประสานงานกับคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) และใช้บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกิน ตามมติที่ประชุมของ คทช.จังหวัด เป็นหลัก ในการดำเนินโครงการฯ

3) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ประสานผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินทราบ และสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

4) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ คัดกรอง ตรวจสอบความถูกต้องของเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินและได้เข้าอยู่อาศัย หรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่จริง ซึ่งต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่ใช้สำหรับปลูกพืชได้จริง

5) จัดเวทีชุมชนเพื่อวิเคราะห์พื้นที่ คน สินค้า จัดทำแผนการพัฒนาอาชีพและใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม ร่วมกับเกษตรกรในการวางแผนการผลิต การจัดสรรพื้นที่ และการสนับสนุนด้านทรัพยากร ที่มาจากปัญหาความต้องการของเกษตรกร และกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานแปลงต้นแบบในพื้นที่ คทช. ตามความต้องการของเกษตรกรเพื่อให้เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของลักษณะการจัดสรรพื้นที่ว่า เป็นการจัดที่ทำกินให้เกษตรกรลงพื้นที่เดิมที่เคยอยู่อาศัยมาก่อน หรือการจัดที่ทำกินให้เกษตรกรลงในพื้นที่ใหม่ด้วย ตัวอย่างหลักสูตร เช่น

(1) หลักสูตรการจัดการฟาร์ม

(2) หลักสูตรระบบการทำกรเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรผสมผสาน วนเกษตร การปลูกพืชหมุนเวียน เกษตรแบบประณีต

(3) หลักสูตรการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ Climate change

(4) หลักสูตรการจัดการเทคโนโลยีนวัตกรรมกรเกษตร

(5) หลักสูตรการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อทดแทนการเผา

(6) หลักสูตรการปลูกพืชผักในโรงเรือน

(7) หลักสูตรการปลูกพืชภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์ (Organic Thailand)

(8) หลักสูตรการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช

(9) หลักสูตรการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการผลิตปุ๋ยพืชสด

(10) หลักสูตรการควบคุมและการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

(11) หลักสูตรการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

(12) หลักสูตรการจัดการด้านการเงินและบัญชี

(13) หลักสูตรการวางแผนการผลิตและการตลาด

(14) หลักสูตรการบริหารจัดการ เช่น การตลาด และความเสี่ยงด้านการผลิต เป็นต้น

6) ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ศึกษาดูงานแปลงต้นแบบในพื้นที่ คทช. ตามแผนที่กำหนด เพื่อให้ นำความรู้มาพัฒนาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้ โดยยึดหลักการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลระดับการเรียนรู้ และการยอมรับเทคโนโลยี รวมทั้งการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

***ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานเกษตรจังหวัด/เกษตรอำเภอ ดำเนินการประเมินความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทุกราย ก่อนและหลังการถ่ายทอดความรู้ฯ โดยใช้แบบทดสอบก่อนการถ่ายทอดความรู้ฯ (Pre – Test) และแบบทดสอบหลังการถ่ายทอดความรู้ฯ (Post – Test)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน 51,750 บาท (อำเภอดำเนินการ)

1. ค่าอาหาร จำนวน 207 ราย รายละ 2 มื้อ มื้อละ 100 บาท เป็นเงิน 41,400 บาท [(1) อ.เมืองมหาสารคาม 8,600 บาท (2) อ.วาปีปทุม 2,400 บาท (3) อ.นาตูน 8,800 บาท และ (4) อ.นาเชือก 21,600 บาท)]
2. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน 207 ราย รายละ 2 มื้อ มื้อละ 25 บาท เป็นเงิน 10,350 บาท [(1) อ.เมืองมหาสารคาม 2,150 บาท (2) อ.วาปีปทุม 600 บาท (3) อ.นาตูน 2,200 บาท และ (4) อ.นาเชือก 5,400 บาท)]

6.2 ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
1.	ป่าโคกหินลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม	43	ราย	58,050	จังหวัด/อำเภอ
2.	ป่าผักกูดและป่าโป่งแดง อำเภอวาปีปทุม	12	ราย	16,200	จังหวัด/อำเภอ
3.	ป่าหนองคูและป่านาตูน อำเภอนาตูน	44	ราย	59,400	จังหวัด/อำเภอ
4.	ป่าโคกทำเลหนองแดง อำเภอนาเชือก	108	ราย	145,800	จังหวัด/อำเภอ
รวม		207	ราย	279,450	

1) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยอินทรีย์ ปังจัยการผลิต หรือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และเหมาะสมให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ทั้งนี้ ต้องวิเคราะห์ถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ทำให้พืชเจริญเติบโต (อากาศ อุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่าง ธาตุอาหาร ดิน) และบริหารความเสี่ยง เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตให้แก่เกษตรกร โดยวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับฤดูกาลผลิตของเกษตรกร และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยี และการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน 279,450 บาท (จังหวัด/อำเภอดำเนินการ)

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับพันธุ์พืชเศรษฐกิจ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยอินทรีย์ ปัจจัยการผลิต หรือ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการทำ การเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ [(1) อ.เมืองมหาสารคาม 58,050 บาท (2) อ.วาปีปทุม 16,200 บาท (3) อ.นาคนูน 59,400 บาท และ (4) อ.นาเชือก 145,800 บาท)]

6.3 สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ปี 2569)

พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรผู้นำ โดยการถ่ายทอดความรู้/อบรม/ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตัวผู้นำเกษตรกร พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรผู้นำ โดยการติดตามให้คำแนะนำ จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ถอดองค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยมีเงื่อนไข ให้เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกต้องเข้าร่วมโครงการฯ รวม 3 ปี มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) คัดเลือกเกษตรกร โดยการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพเบื้องต้น ในการที่จะพัฒนา ต่อยอดให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ และพัฒนาให้เป็นจุดเรียนรู้ได้ พร้อมขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่น โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ยังไม่เคยได้รับการส่งเสริมให้เป็นเกษตรกรต้นแบบมาก่อน

2) วิเคราะห์/วางแผนการผลิตและการตลาดที่เหมาะสมกับทรัพยากร การนำผลการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสมตามแผนการผลิต พร้อมทั้งส่งเสริมองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต เช่น เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

4) ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง ประเมินผลระดับการเรียนรู้ การยอมรับ เทคโนโลยี

5) จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่ กรมกำหนด เพื่อนำไปสรุปผล และใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

6.4 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึง จัดทำแผนการผลิต และการตลาดที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสมตามแผนการผลิต พร้อมทั้ง ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ ประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยี และการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร

3) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่ กรมกำหนด เพื่อนำไปสรุปผล และใช้วางแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณต่อไป

6.5 พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)

พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ ที่ได้รับการส่งเสริมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) จัดทำแผนการพัฒนาเกษตรกรต้นแบบและแผนทำงานร่วมกับงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำแผนการผลิต และการตลาดที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
- 2) สนับสนุนพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเหมาะสมตามแผนการผลิต พร้อมทั้งติดตาม เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ ประเมินผลการยอมรับเทคโนโลยี และการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร
- 3) ปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อนำไปสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม

6.6 ขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับชุมชน

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดเข้าร่วมการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด) ตามกำหนดการประชุมของแต่ละจังหวัดเพื่อทราบความก้าวหน้าและรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามบทบาทและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (ส่วนกลาง) ร่วมประชุม ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินผลการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และจัดทำสรุปข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค เพื่อเป็นข้อมูลการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการประชุมและติดตามงานโครงการฯ ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัด / สำนักงานเกษตรอำเภอ พร้อมสรุปบทเรียนและขยายผลสู่พื้นที่อื่น

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569

8. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปริมาณงาน		งบประมาณ (บาท)	แผนปฏิบัติงาน											
	จำนวน	หน่วย		ปี 2568			ปี 2569								
				ต.ค. 68	พ.ย. 68	ธ.ค. 68	ม.ค. 69	ก.พ. 69	มี.ค. 69	เม.ย. 69	พ.ค. 69	มิ.ย. 69	ก.ค. 69	ส.ค. 69	ก.ย. 69
1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	207	ราย	51,750				↔			↔			↔		
2. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	207	ราย	279,450				↔			↔			↔		
3. สร้างเกษตรกรต้นแบบปีที่ 1 (รายใหม่ปี 2569)	-	-	-										↔		
4. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 2 (ต่อเนื่องปี 2568)	-	-	-										↔		
5. พัฒนาระดับเกษตรกรต้นแบบปีที่ 3 (ต่อเนื่องปี 2567)	-	-	-										↔		
6. ขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับชุมชน	207	ราย	-				↔			↔			↔		

9. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

9.1 ผลผลิต (output)

เกษตรกร จำนวน 207 ราย ได้รับการถ่ายทอดการพัฒนาอาชีพ เพื่อยกระดับการผลิตให้มีคุณภาพ เพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน

9.2 ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรร้อยละ 60 มีความรู้และทักษะในการจัดการที่ดินและอาชีพอย่างยั่งยืน ลดปัญหาการบุกรุกที่ดินและเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสม

9.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ เกษตรกร จำนวน 207 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสม

เชิงคุณภาพ เกษตรกรร้อยละ 60 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสม

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างถูกต้องและยั่งยืน

10.3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน

10.4 เกิดต้นแบบการพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่สามารถขยายผลในพื้นที่อื่นได้

11. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : เกษตรกร จำนวน 207 ราย ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชที่เหมาะสม โดยให้สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการบันทึกผลระบบ e-project ทันทีที่ดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น รวมทั้งเก็บข้อมูลและบันทึกตามแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.)

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : เกษตรกรร้อยละ 60 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสม โดยให้เก็บข้อมูลและบันทึกตามแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.)

*** ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

1. ดำเนินการประเมินแบบทดสอบก่อนอบรมถ่ายทอดความรู้ฯ (Pre - Test) และประเมินหลังอบรมถ่ายทอดความรู้ฯ (Post - Test) เกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ พร้อมส่งผลแบบทดสอบให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ **ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2569 ทาง E - mail : highland_doea@hotmail.com โดยจัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์ Excel และ ไฟล์ PDF**

2. เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นแต่ละกิจกรรม ให้รายงานผลการดำเนินกิจกรรมและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายไตรมาส โดยบันทึกข้อมูลลงระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทันที

3. รายงานแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเกษตรกร (แบบ กสก.) บันทึกข้อมูลลงในระบบ RBM **ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2569** หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

4. เก็บข้อมูลเกษตรกรตามแบบจัดเก็บข้อมูลรายได้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และรายงานผลการดำเนินงานโครงการ (ทุกกิจกรรม) ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ **ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2569 ทาง E - mail : highland_doea@hotmail.com โดยจัดส่งรายงานในรูปแบบไฟล์ Word และ ไฟล์ PDF ทั้งนี้ ขอให้ส่งรูปภาพเป็นไฟล์ JPG แนบมาด้วย**

12. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายเกรียงไกร ทองสาร ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ 089-4135131

E-mail: mahasarakham@doae.go.th

ชื่อ นางสาวเทพวดี นูดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ 089-7146778

E-mail: mahasarakham@doae.go.th
